

● Дзяржаўным працоўным рэзервам СССР споўнілася 25 год. З выпадку гэтай даты ў Мінску адкрылася выстаўка дасягненняў навучэнцаў прафесіянальна-тэхнічных вучылішч рэспублікі. ● Дзесяткі вялікагрузных аўтасамазвалаў «БелАЗ-540» сыходзяць штомесяц з гадоўнага канвеера Беларускага аўтамабільнага завода — аднаго з буйнейшых прадпрыемстваў нашай краіны. ● Гэты прыгожы шматпавярховы будынак на Смаленскай вуліцы ў Віцебску вырас зусім нядаўна. Для яго ўваходу надпіс: «Віцебскі тэхналагічны інстытут лёгкай прамысловасці». Гэта дваццаць сёмая вышэйшая навучальная ўстанова, адкрытая ў нашай рэспубліцы. ● За апошнія гады сельская гаспадарка Беларусі папоўнілася новай тэхнікай. Механізаваны і такі працаёмкі працэс, як уборка бульбы. Пры дапамозе машын па 200—250 цэнтнераў бульбы ўбіраюць сёлета з кожнага гектара ў калгасе імя Жданава Маладзечанскага раёна.

Фота Ул. Кітаса, А. Змітровіча, А. Перахода і П. Наватарова.

У ПАРЛАМЕНЦЕ СССР

1 і 2 кастрычніка ў Маскве адбылася VI сесія Вярхоўнага Савета СССР шостага склікання. Работа сесіі праходзіла ў памяшканні Крамлёўскага палаца. На абмеркаванні былі вынесены два пытанні: аб паліпшэнні кіравання прамысловасцю і зацвярдзенне Указаў Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР. Парадак дня сесіі быў зацверджаны на раздзельных пасяджэннях палатамі Савета Саюза і Савета Нацыянальнасцей.

На пасяджэнні сесіі прысутнічалі кіраўнікі Камуністычнай партыі і Саветаў уладаў, перадавікі прадпрыемстваў. У ложах для гасцей знаходзіліся

прадстаўнікі дыпламатычнага корпуса, савецкія і замежныя журналісты.

З дакладам па першаму пытанню на сесіі выступіў першы намеснік Старшыні Савета Міністраў СССР, дэпутат К. Мазураў.

Дакладчык падрабязна спыніўся на задачах прамысловасці краіны ў святле рашэнняў вераснёўскага Пленума ЦК КПСС, расказаў аб шляхах і магчымасцях далейшага ўздыму савецкай індустрыі, інфармаваў дэпутатаў аб прапановах Савета Міністраў СССР і Вярхоўнага Савета СССР па перабудове кіраўніцтва пра-

мысловасцю. Па дакладу К. Мазурава на раздзельных пасяджэннях палат разгарнуліся спрэчкі.

Затым дэпутаты зноў сабраліся на сумеснае пасяджэнне. Раздзельным галасаваннем па палатах яны прынялі Закон «Аб змяненні сістэмы органаў кіравання прамысловасцю і пераўтварэнні некаторых іншых органаў дзяржаўнага кіравання».

Па другому пытанню парадку дня сесіі выступіў сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР М. Геаргадзе. Указы, прынятыя паміж сесіямі, былі зацверджаны дэпутатамі аднагалосна.

У некалькі радкоў

У СССР па запрашэнню Савецкага ўрада з візітам прыбыў Прэм'ер-Міністр Даніі Енс Ота Краг. Высокі гасць з Даніі меў дружэлюбную гутарку з кіраўнікамі Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада. Прэм'ер-Міністр і суправаджаючы яго асобы пабывалі ў Свядлоўску, Ташкенце і Сочы.

На карце горада Баранавіч цяпер налічваецца каля 400 вуліц, 60 з іх узніклі ў пасляваенны час.

В'ЕТНАМСКАЕ інфармацыйнае агенцтва паведамляе, што над Паўночным В'етнамам з 5 жніўня 1964 года збіта 649 амерыканскіх самалётаў.

СЕНАТАР Морзе зноў асудзіў умяшанне ўрада ЗША ва ўнутраныя справы лацінаамерыканскіх краін. Морзе заявіў, што Злучаныя Штаты «не маюць ніякага права ўмешвацца ў паўстанні і рэвалюцыі, якія адбываюцца ў краінах Лацінскай Амерыкі».

ПАЧАТАК РАБОЧАЙ БІЯГРАФІІ

У мінулым паўгоддзі колькасць рабочых і служачых, занятых у народнай гаспадарцы СССР, склала 75,2 мільёна чалавек. У прамысловасць, сельскую гаспадарку, на будоўлі за шэсць месяцаў 1965 года прыйшло 2,3 мільёна працаўнікоў. Значная колькасць рабочых падрыхтавана прафесіянальна-тэхнічнымі вучылішчамі.

Гэтыя лічбы каменціруе намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі Андрэй ШАЎЧЭНКА.

У прафесіянальна-тэхнічных вучылішчах савецкія юнакі і дзяўчаты атрымліваюць спецыяльнасці для работы ў любой галіне вытворчасці або абслугоўвання насельніцтва. У чатырох тысячях такіх навучальных устаноў зараз навучаецца больш паўтара мільёна чалавек. У гэтым годзе гарадскія і сельскія прафтэхвучылішчы выпускаць каля мільёна кваліфікаваных рабочых.

Асабліваць выпуску гэтага года — у разнастайнасці спецыяльнасцей. Акрамя работнікаў масавых прафесій, вучылішча падрыхтавала дзесяткі тысяч кваліфікаваных наладчыкаў станкоў, зварачных аўтаматаў, апэратараў лічбальна-аналітычных і электронна-вылічальных машын. З дыпламам прафтэхвучылішч на заводы прыйшлі электрамонтэры па рамонту, мантаж і эксплуатацыі прамысловых электраўстаноў.

Вялікая ўвага па-ранейшаму ўдзяляецца падрыхтоўцы кадраў для хімічнай прамысловасці. Дзесяткі тысяч маладых рабочых прыдуць у гэтым годзе на прадпрыемствы і будоўлі хімічнай індустрыі. 367 тысяч кваліфікаваных механізатараў — выпускнікоў сельскіх вучылішч пачнуць працаваць у калгасах і саўгасах. Цяпер прафтэхвучылішчы значна больш, чым у мінулыя гады, выпускаюць мантажнікаў, машыністаў будаўнічых машын, а таксама муляраў, плотнікаў, аддзельнікаў і рабочых іншых спецыяльнасцей.

Савецкая сістэма прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі выклікае вялікую цікавасць за рубяжом. Аб гэтым сведчаць, у прыватнасці, міжнародныя

сімпозиумы, прысвечаныя вывучэнню савецкага вопыту падрыхтоўкі рабочых. Азнаёміўшыся з нашымі планамі, замежныя госці нярэдка пытаюць: ці не можа ў СССР узнікнуць небяспека перавытворчасці кваліфікаваных кадраў?

Канешне, не! Ва ўмовах планавай сацыялістычнай гаспадаркі новыя кантынгентны рабочых і спецыялістаў не адчуваюць якіх-небудзь цяжкасцей ва ўладкаванні на працу. Савецкая дзяржава забяспечвае работу кожнаму.

Ні аб якой «перавытворчасці» рабочых не можа быць і гаворкі. На парадку дня стаіць іншая задача — як лепш задаволіць растуць патрэбы народнай гаспадаркі ў кваліфікаваных кадрах. У 1964 годзе ў краіне пачалі дзейнічаць 600 новых буйных прамысловых прадпрыемстваў. Былі мадэрнізаваны многія старыя фабрыкі і заводы, цяпер у іх устаноўлены высокапрадукцыйныя машыны, аўтаматычныя лініі. Праца рабочага на сучасным прадпрыемстве набліжаецца да працы інжынера і тэхніка. Рабочы павінен разбірацца ў складанай тэхналогіі, умець свабодна чытаць чарцяжы, кіраваць аўтаматамі, ведаць асновы тэлемеханікі, электронікі і радыётэхнікі. Над рашэннем гэтай задачы працуюць калектывы нашых вучылішч, педагогі і вучоныя.

Прафтэхвучылішчы яшчэ не цалкам задавальняюць патрэбы народнай гаспадаркі ў кваліфікаваных рабочых. Але ўжо ў бягучым годзе ў прафтэхвучылішчы намечана прыняць на

130 тысяч юнакоў і дзяўчат больш, чым у мінулым.

Дзяржава асігуе вялікія сродкі на развіццё сеткі вучылішч і аснашчэнне іх навішым абсталяваннем. У 1964 годзе толькі за кошт фондаў розных галін народнай гаспадаркі пабудаваны новыя вучылішчы на 30 тысяч месц, а да канца гэтага года будуць пабудаваны вучылішчы на 103 тысячы месц.

Зразумела, важна даць маладому чалавеку новую прафесію, дапамагчы яму ўладкавацца ў жыцці. Але савецкая сістэма прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі вырашае больш сур'ёзную задачу, яна выходзіць гарманічна развітага рабочага. У вучэбную праграму ўсіх вучылішч уключан курс эстэтычнага выхавання. Навучэнцы вывучаюць літаратуру і мастацтва, знаёмяцца з творчасцю айчынных і замежных пісьменнікаў, артыстаў, музыкантаў, мастакоў, займаюцца ў калектывах мастацкай самадзейнасці, літаратурных гуртках, студыях выяўленчага мастацтва.

У заключэнне Андрэй Шаўчэнка сказаў:

— Планавае падрыхтоўка кваліфікаваных кадраў для народнай гаспадаркі разглядаецца ў Савецкай краіне як справа вялікай дзяржаўнай важнасці. Ленінская думка аб выхаванні тэхнічна пісьменных рабочых ляжыць у аснове савецкай сістэмы прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі, якая адзначыла сваё 25-годдзе. За чвэрць стагоддзя прафтэхвучылішчы краіны падрыхтавалі звыш 15 мільёнаў працаўнікоў, якія складаюць ядро савецкага рабочага класа.

Навучэнцы Мінскага прафесіянальна-тэхнічнага вучылішча № 31 на практычных занятках. Фота І. Змітровіча.

МІНСК

У сталіцы Беларусі закончылася скліканая пастаяннай камісіяй СЭУ па электраэнергетыцы міжнародная нарада, прысвечаная абмену вопытам будаўніцтва ліній электраперадач на 220 кілавольт. Эксперты па праектаванні, будаўніцтву і мантажу ліній электраперадач Балгарыі, Венгрыі, ГДР, Польшчы, Румыніі, Чэхаславакіі і Савецкага Саюза ў Беларусі прадоўжылі работу, пачатую ў Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы.

ПОЛАЦК

Дзяржаўная камісія прыняла ў эксплуатацыю Полацкі мясакамбінат — адзін з буйнейшых у Беларусі. Новае прадпрыемства аснашчана сучасным высокапрадукцыйным абсталяваннем. Яно разлічана на вытворчасць 40 тон мяса і 5 тон кілбасных вырабаў у змену. Акрамя мясатлушчавара і кілбаснага цэха, маецца халадзільнік для адначасовага захоўвання 1800 тон прадукцыі.

ЛЕПЕЛЬ

Тут пачала працаваць раённая машына-вылічальная станцыя. Яна забяспечана суміруючымі, вылічальнымі і фактурнымі машынамі. Паслугамі станцыі карыстаюцца многія прадпрыемствы, калгасы і саўгасы.

ГРОДНА

На азотнатукавым заводзе прыняты да пастаяннай эксплуатацыі два новыя аграгэты

па вытворчасці слабой азотнай кіслаты. Усе мантажныя работы выкананы на тры месяцы раней тэрміну. На прадпрыемстве ў строй дзеючых уведзены таксама каталізатарны цэх, кіслародна-напаўняльная станцыя і грануляцыйная вежа. Цяпер завод зможа выпускаць угнаенняў удвая больш, чым раней.

БАРЫСАЎ

У Маскву, на ўсесаюзную выстаўку музычных інструментаў, пасланы два доследныя ўзоры новых піяніна. Сканструяваў гэтыя інструменты калектыву фабрыкі піяніна. Іх будзе адрозніваць ад вядомай у краіне мадэлі «Беларусь-2» больш дасканалая гучанне. Навінкі па сваіх памерах меншыя, чым «Беларусь-2».

БАБРУЙСК

Шмат тэхнічных навін укаранена на скураным камбінаце. Нядаўна тут асвоена аўтаматычная лінія для апрацоўкі воўны. Яна значна павысіць культуру вытворчасці. Пшшан аграгэат шматразовай афарбоўкі. Ён павялічыў прадукцыйнасць працы на афарбоўцы ў пяць разоў.

МІНСК

Два самалёты «АН-10» Беларускага ўпраўлення грамадзянскай авіяцыі зрабілі незвычайны рэйс. Яны даставілі з Калінінградскай вобласці ў Петрапаўлаўск-Камчацкі вялікую партыю пушных звяркоў — норак, якія атрымалі пастаянную «прапіску» ў зварасаўгасах Камчаткі.

ПЕКІН. Па запрашэнню аддзялення Таварыства кітайска-савецкай дружбы правінцыі Хэбэй у Кітайскай Народнай Рэспубліцы з дзесяцідзённым візітам пабывала дэлегацыя Беларускага аддзялення Таварыства савецка-кітайскай дружбы. Члены дэлегацыі сустракаліся з актывістамі таварыства, наведвалі прамысловыя прадпрыемствы, установы культуры, народную камуну, пазнаёміліся са слаўтасцямі Пекіна і Цяньцзіня.

МАГАДЗІША. Артысты савецкай эстрады, якія прыбылі ў Самалі, далі канцэрт у клубе міністэрства абароны краіны. Афіцэры і салдаты самалійскай арміі цёпла сустрэлі выступленне савецкіх музыкантаў, спевакоў, танцораў і акрабатаў.

ВАШЫНГТОН. Тут пачаўся міжнародны сімпозіум па праблемах апрашвання вады. У ім удзельнічаюць вучоныя і інжынеры 65 краін, у тым ліку Савецкага Саюза.

Падарунак паўночна-в'етнамскім дзецям

Малюнак ЭКЛСА з англійскай газеты «Дэйлі уоркер».

ТОКІО. Упраўленне нацыянальнай абароны Японіі прыняло рашэнне пачаць з будучага года айчынную вытворчасць кіруемых ракет «Хок». Да цяперашняга часу ракеты гэтага тыпу і пускавыя ўстаноўкі для іх Японія атрымлівала з ЗША.

Там жа прайшлі абучэнне японскія ракетчыкі, з якіх сфарміраван першы дывізіён ракет «Хок», размешчаны на Хакайда.

БЯЛГРАД. У канцы верасня і пачатку кастрычніка ў Бялградзе ў аўтамабільным салоне дэманстравалася прадукцыя аўтамабільнай прамысловасці 15 краін, у тым ліку Савецкага Саюза, Чэхаславакіі, ГДР, ФРГ, Францыі, Англіі, Італіі, ЗША, Югаславіі.

Савецкі Саюз быў прадстаўлен 19 легкавымі і грузавымі аўтамабінамі. Яны выклікалі вялікую цікавасць як у наведвальнікаў, так і ў спецыялістаў, асабліва «Масквіч-408». Паспяхова завершаны камерцыйныя перагаворы на пастаўку ў Югаславію першай партыі машын «Масквіч-408».

ПРАГА. Пастаўлена пад нагрузку першая чэхаславацкая лінія электраперадачы напружаннем 400 тысяч вольт. Гэта лінія даўжынёй 340 кіламетраў злучае паўночна-заходнія раёны з усходам рэспублікі. Яна будзе ўключана ў аб'яднаную энергетычную сістэму еўрапейскіх сацыялістычных краін «Мір».

КАНВЕЕР «РАДАСЦЬ»

У магазіне сувеніраў «Паўлінка», што на Ленінскім пра-спекце ў Мінску, заўжды людна. Вось ля аддзела разьбы па дрэве затрымалася група турыстаў. Іх увагу прыцягнулі па-майстэрску выразаныя фігуркі птушак і зьвяроў, ува-сабляючыя матывы беларускіх народных казак. А цабэрачкі, кюфры, бачкі з накрывкамі як найлепш характарызуюць ранейшы побыт беларусаў. Сённяшнюю прыгажосць сталіцы рэспублікі разьбяры ўвасобілі ў шматлікіх шкатулках. Усе гэтыя рэчы зроблены рукамі ўмельцаў фабрыкі «Культ-пром».

З канвеера «Радасць», як любоўна назвалі яго рабочыя, сыходзяць для дзяцей 75 назваў цацак. Сярод іх кубікі «Азбука», цацачныя аўтамабілі, таварныя і пасажырскія паязды.

Прадукцыя мінскіх цацачнікаў мае вялікі попыт і за мя-жой. Настольны бильярд экспартуецца ў Англію. А набор інструментаў «Юны сталяр», розныя цацкі радуюць дзяцей Даніі, Ірландыі, Галандыі, Ісландыі, Бельгіі, Італіі, Ірака.

Калектыў фабрыкі датэрмінова выканаў заказ на ад-праўцы ў Англію 15 тысяч настольных бильярдных і набораў інструментаў «Юны сталяр». З Выстаўкі дасягненняў народнай гаспадаркі СССР прыбыло паведамленне, што цацкі «Культпрома» атрымалі высокую адзнаку — дыплом дру-гой ступені.

МІНСКІ «ПРАМЕНЬ»

Гадзіннікі «Прамень» Мінскага завода набылі заслужа-ную вядомасць не толькі ў Савецкім Саюзе. У гэтым годзе калектыў прадпрыемства паслаў сваю прадукцыю на між-народныя выстаўкі і кірмашы ў Фінляндыю, Венгрыю, Гер-манскую Дэмакратычную Рэспубліку, у Чэхаславакію, Ал-жыр. Яны з поспехам экспартуюцца ў рад краін.

Завод выпускае тры асноўныя віды наручных гадзіннікаў «Прамень»: «1300», «1800» і «2209».

«Прамень 1300» — вельмі мініятурныя дамскія гадзін-нікі размерам з капейку. Іх калібр — 13 міліметраў. Унутры корпуса — 16 рубінавых каменяў. Заводка меха-нізма разлічана на 30 гадзін. Канструкцыя іх увесь час паліпаецца. У 1966 годзе мяркуецца дасягнуць тэрмін рабо-ты механізма да 32 гадзін, корпус гадзіннікаў будзе пыла-і вільгацэнепранікальным.

У лабараторыі часу і надзейнасці завода зараз ідзе збор-ка вузлоў для доследнай партыі бескантактных электрыч-ных мужчынскіх наручных гадзіннікаў. Энергію яны будуць атрымліваць ад мініятурнай электрычнай батарэйкі, якая будзе крыху таўсцей дзюжэкапеечнай манеты. Час дзеяння такой батарэйкі — адзін год. Такім чынам, на працягу го-да гадзіннік не трэба будзе заводзіць.

КАНТРАКТ НА ЭКСПАРТ

Мінскі фарфоравы завод заключыў кантракт на экспарт у Чэхаславакію 140 тысяч чайных прыбораў. Беларускі фар-фор атрымлівае ўсё большую вядомасць. Па заказе прад-прыемстваў Літоўскай ССР мінскія майстры вырабляюць сувенірныя кубкі. З заводам пачынаюць кааперавацца буй-ныя фірмы рэспублікі. Дагавор на 90 тысяч арыгінальных сувенірных графінаў і біклаг заключан з вінна-водачным вытворчым аб'яднаннем «Крышталь».

На прадпрыемстве створан мастацка-эксперыментальны аддзел. Гэта — своеасаблівы мікразавод, на якім ствара-юцца новыя віды вырабаў. Яны паступаюць у мінскі мага-зін «Крышталь», дзе абсталявана вітрына, якая рэкламуе прадукцыю прадпрыемства.

ДАР МУЗЕЮ

У адрас Гродзенскага гарвыканкома паступіў цікавы па-кет. На ім штэмпель пасольства ГДР у Маскве. А ў пакеце — рэдкі малюнак старажытнага Гродна. Прафса-юзная арганізацыя Міністэрства шляхоў зносін ГДР пры-слала яго ў дар Гродзенскаму музею.

Гэты малюнак — копія гравюры, зробленай нямецкім ма-стаком 400 гадоў назад. Падарунак нямецкіх сяброў ціка-вы тым, што гэта адзін з нямногіх малюнкаў Гродна ў да-лёкім мінулым. Тут мы бачым драўляны мост цераз Нёман, стары замак, двухпавярховыя і трохпавярховыя жылыя дамы. На беразе ў спецыяльных збудаваннях сушацца ску-ры, на раце — лодкі рыбакоў.

На адвароце малюнка — апісанне горада. У прыватнасці, падрабязна расказваецца пра быт і звычай яго жыхароў.

ПЛЁННАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Моцна сябруюць беларускія і балгарскія трактарабудаў-нікі. Спецыялісты Мінскага завода не раз вядзджалі на ад-напільнае прадпрыемства ў балгарскі горад Карлай. Яны абменьваліся вопытам і аказвалі тэхнічную дапамогу. Ця-пер група мінчан прымае ўдзел у работах па расшырэнню гэтага прадпрыемства. Больш як 80 рабочых, інжынераў і тэхнікаў Карлайскага завода набывалі ў гэтым годзе ў сва-іх савецкіх калегах. Яны вывучылі новыя метады арганізацыі працы і вытворчасці.

Калектыў Новатрубнага завода ў Першауральску атрым-лівае з Чэхаславакіі абсталяванне, а ўралыцы пастаўляюць трубы. Таджыцкае бавоўнавае валакно ідзе да тэкстыль-шчыкаў ГДР і Венгрыі.

ПАЛЕСКАЯ

вёска Хомск стаіць на беразе ціхай задумлівай Ясельды. Прыгожа тут, асабліва летам, калі на стомленую за дзень зямлю апускаецца цёплы ве-чар. Здалёк далятаюць крыкі чаек, зоркі глядзяцца ў цём-ную рачную плынь, а кучара-выя кусты вербалоу аб нечым шэпчаць з чаротам у ціхай затоцы. А калі вёска азараецца ілюмінацыяй электрычных аг-нёў, са свежаскошаных сенажа-цей вецер прыносіць духмяны пах сена. Пад разгалістымі дрэвамі збіраюцца хлопцы і дзяўчаты...

Але ніколі не забыць мне, што адбылося тут летам 1943-га...

Навокал Хомска стаяла та-кая ж летняя ціш, але ў гэты дзень яна была напружанай і неспакойнай.

— Немцы ідуць! — з хутка-сцю маланкі разнеслася па вёсцы трывожная вестка.

Карны атрад спыніўся на ўзгорку. Некалькі фашыстаў аддзяліліся ад асноўнай групы і накіраваліся да крайніх да-моў. Хутка адтуль пачуліся стрэлы, а над дахамі хат паказаліся языкі полымя. З аў-таматамі ў руках карнікі

НІКОЛІ НЕ ЗАБЫЦЬ МНЕ...

шчыльным кольцам акружылі вёску. Дарога ў лес была адрэ-зана. Карнікі дзейнічалі дак-ладна і метадычна. Праз гадзі-ну ўся вёска ператварылася ў палаючае вогнішча.

Папалішчы яшчэ дыміліся, калі ў вёску з лясоў вярнуліся тая, каму ўдалося ўцячы. Не-вымяральным было людское гора. Усяго ў гэты дзень у Хомску было расстраляна каля 400 чалавек. Ад вёскі нейкім чудам засталася 7 дамоў.

З таго трагічнага часу прай-

шло больш двух дзесяцігод-дзяў. На былых напалішчах цві-туць сады. Працаўнікі Хомска заняты мірнай працай. Зайдзіце ў лубы з новых дамоў, і вы пераканаецеся, што ў кожным доме зноў прыйшло шчасце.

Так, прыгожа, багата жывуць цяпер жыхары Хомска. Але аб-саджаная бэзам брацкая магі-ла ў цэнтры вёскі заўсёды буд-дзе напамінаць людзям аб жа-хах прайшоўшай вайны.

І. ПАКАЛА.

Драгічынскі раён.

ЗАРУНЕЕ ЗБАЖЫНА І Ё ГРЫЧЫНЕ

Наш зямляк Фёдар Сі-ніца, які выехаў за мяжу з Палесся, зразумела, добра па-мятае багну дэ балоты на сваёй зямлі, яе неўрадлівыя пясчаныя выспы. Стаяла ся-род дрыгвы і родная вёска Фёдара Сініцы, што пад Лу-нінцом.

А вось цяпер калгасы «Но-вае Палессе», «Запаветы Ільіча», «Перамога», «Сацыя-лізм», «Гігант» збіраюць ба-гацтыя ўраджай на асушаных землях урочышча Чарабасова,

дзе некалі сцягне драгі лазу для лапцей і касілі асаку па калена ў вадзе. Калгас «Но-вае Палессе», напрыклад, са-браў там сёлета па 270 цэнт-нераў цукровых буракоў з гек-тара, па 390 — кукурузы, па 215 цэнтнераў бульбы.

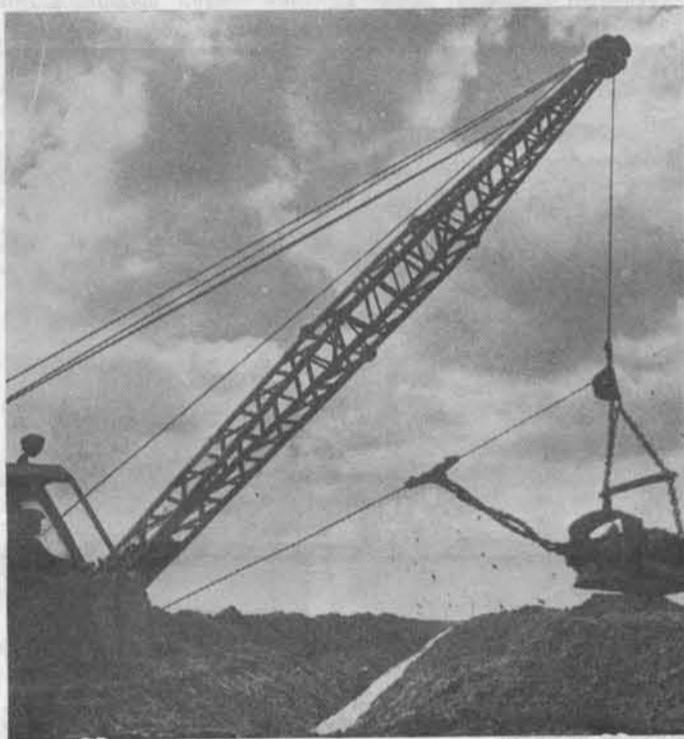
У дрыгвы адваявана ўжо 15 тысяч гектараў зямлі. Але ў раёне яшчэ заставалася вя-лікае Грычынскае балота. І вось нядаўна і сюды прыйшлі меліратары. Пачалася бітва за 22 тысячы гектараў новых палёў.

Для таго, каб уявіць сабе размах работ, прывядзем не-каторыя даныя. Вадапрыёмні-кі, калектары і асушальнікі прарываюць 30 аднакаўшавых экскаватараў, 10 канавака-пальнікаў, тры земснарады. Тут жа заняты дзесяткі кар-чавальнікаў і трактараў. Імі кіруюць мясцовыя людзі. Вось камсамolec Мікалай Лемя-шэўскі — участковы механік. Родам са Столінскага раёна, скончыў Ленінградскі тэхні-кум. Экскаватаршчык Мікалай Марачкоўскі скончыў спе-цыяльную школу ў Друі Ві-цебскай вобласці. Іван Білі-ба — сын калгасніка сельгас-арцелі імя Жданава Лунінец-кага раёна. Скончыў сярэд-нюю школу, потым вучылішча механізацыі. Усе яны з энту-зіязмам працуюць на Грычын-скім балоце, пераўтвараючы багну ва ўрадлівую зямлю.

І. ЧАРНЯЎСКІ.

НА ЗДЫМКУ: пранладна ма-гістральнага канала ва уро-чышчы Грычын.

Фота Е. Манарчука.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Информация «У ПАРЛАМЕН-ЦЕ СССР» (стр. 1) рассказы-вает о работе VI сессии Вер-ховного Совета СССР ше-стого созыва, которая состо-ялась в начале октября в Мо-скве. Депутаты советского парламента обсудили вопрос о задачах промышленности в свете решений сентябрьского Пленума ЦК КПСС, о путях и возможностях дальнейшего ее подъема и приняли Закон «Об изменении системы органов управления промышленностью и преобразовании некоторых других органов государственного управления». Были утвер-ждены также Указы, принятые Президиумом в промежутке между сессиями.

Многотысячную армию ква-лифицированных специалистов подготовили для народного хозяйства страны профессио-нально-технические училища, 25-летний юбилей которых от-мечает наша страна. Наладчи-ки станков и сварочных авто-матов, операторы счетно-ана-литических и электронно-вы-числительных машин, электро-монтеры по ремонту, монта-жу и эксплуатации электро-установок, сельские механизато-ры — все эти профессии осваивают в училищах юноши и девушки. Наша система про-фессионально-технического об-разования вызывает интерес за границей, при этом зару-бежные ученые нередко спрашивают: а не может ли в СССР возникнуть опасность пе-репроизводства квалифициро-

Сегодня в номере

ванных кадров? Ответом на этот вопрос может служить следующий факт: в текущем году в профтехучилища будет принято на 130 тысяч юношей и девушек больше, чем в про-шлом. В условиях плановой социалистической экономики, при бурном развитии народно-го хозяйства на повестке дня стоит иная задача — как луч-ше удовлетворить наши расту-щие потребности в кадрах. [«ПАЧАТАК РАБОЧАЙ БІАГРА-ФІІ», стр. 2).

«КАМУНІСТЫ» (стр. 5) — так называется очерк о председа-теле и главном агрономе кол-хоза «Октябрь». Константин и Полина Бачица вместе учились на агрономическом факульте-те, после окончания института поехали на работу в Хойник-ский район Гомельской обла-сти. Здесь началась их долгая, упорная борьба за урожай, поиски путей к тайнам ставшей родной им полесской земли. Были в этих поисках разочара-вания и неудачи, но гораздо больше радостей и побед. Колхоз давно вышел в число передовых, сюда стали приез-жать за опытом из соседних районов. На груди Полины Фе-доровны сияет орден Ленина

и медаль «За трудовую доб-лесть».

Литературному музею Янки Купалы двадцать лет, двад-цать лет кропотливого собира-ния и бережного хранения на-следства поэта. Музей занима-ет двухэтажное здание в пар-ке на берегу Свислочи. Под экспонаты заняты десять за-лов. Здесь рукописи и личные вещи поэта, его портреты, фо-тографии, иллюстрации к кни-гам, произведения народных умельцев, запечатлевших об-раз Купалы в скульптурах, резьбе, вышивке. Люди разных национальностей, возрастов и профессий приходят сюда по-клониться памяти народного певца Белоруссии («ЖЫВЕ ТУТ СЭРЦА ПЕСНЯРА», стр. 6).

«НА БЕРАГАХ БАСФОРА» (стр. 8). С большим успехом прошли выступления учащих-ся минского хореографического училища на X Международном фестивале в Стамбуле. Органи-заторы фестиваля предложили молодым белорусским танцо-рам дополнительно выступить с концертами в Анкаре, Орду, на международной ярмарке в Измире. Жюри присудило со-ветской делегации два первых приза: за лучшую технику ис-полнения и приз самой попу-лярной делегации.

Гражданка СССР — Жаннина Шентрон

Эту невысокую девушку не назовешь красавицей, но стоит заговорить с ней, и сразу замечаешь, как своеобразно красиво ее подмигнутое, выразительное лицо с большими серыми глазами. Жаннина — прекрасная собеседница. Подкупает то внимание, с которым она слушает других, непринужденные, остроумные реплики, богатство интонаций ее голоса и даже легкий французский акцент. Не удивительно, что у Жаннины Шентрон так много друзей в Витебске. Ее любят за веселый общительный характер, отзывчивость, готовность прийти на помощь.

Как же попала в Витебск эта французская девушка? Жаннина родилась в Лионе в 1940 году, воспитывалась в деревне у няньки. Ее мать в годы фашистской оккупации помогала участникам Сопротивления спасать людей, преследуемых нацистами. Один из них — Рудник, выходец из Белоруссии, — стал ее мужем.

Отчим Жаннины всегда мечтал о возвращении на Родину и при первой возможности, в 1956 году, вместе с семьей приехал в Советский Союз. Семья поселилась в Витебске, получила хорошую квартиру. Все устроилось на работу. Жизнь на новом месте начала налаживаться, но между супругами, жившими и до этого не очень дружно, усилились семейные нелады, приведшие в конце концов к разводу.

Мать решила возвратиться к родным во Францию, и перед Жанниной встал вопрос: ехать с матерью или остаться здесь, где она нашла работу, друзей, в городе, который

уже полюбился ей. Девочка, не избалованная вниманием матери, хотела одного: приобрести специальность, быть хозяйкой своей судьбы. За два года жизни в нашей стране Жаннина многое поняла и выбрала СССР.

...Есть в центре Витебска на улице Космонавтов новое красивое здание с огромными витринами. Это ателье дамской одежды «Мечта». Здесь и работает сейчас Жаннина, известная в Витебске как очень хорошая швея. С удовольствием рассказывает она о своем ателье, лучшем в городе, о тех красивых, модных вещах, которые проходят через ее руки и руки ее подруг.

За эти годы Жаннина прекрасно освоила русский язык и со смехом вспоминает о том времени, когда не могла купить в магазине сливки, потому что ей никак не удавалось произнести это слово. Теперь же, пожалуй, можно позавидовать богатству и образности ее речи. Не забыла она и французский язык, помогает друзьям, которые изучают его в школе и вузах.

Конечно, было немало трудностей. Жаннина в 18 лет осталась одна, без родных, почти не зная русского языка. И все же она сумела добиться того, чего хотела. В 1962 году, все обдумав и взвесив, Жаннина Шентрон приняла советское подданство, вступила в комсомол и навсегда связала свою судьбу с судьбой нашей страны.

С. КЛИМКОВИЧ,
Т. РЕУТОВИЧ.

НАШЫ ГОСЦІ

...3 АНГЛІІ

Толькі год прайшоў з таго часу, як Савелій і Дорыс Барысенкі, пагасціўшы ў Баханах, на Магілёўшчыне, паехалі назад у Англію. Як туман, рассяялася хлусня, якой западохвалі іх перад ад'ездам «сбыры-дабралдзе». Да Савелія, як калісьці да Мацея Райцава і Ігната Шчарбацвіча, прыходзілі землякі, каб ад іх самах пацуць пра жыццё на Радзімі.

Прайшоў толькі год і мы зноў сустрэліся з сямімі Барысенкаў. Але цяпер разам з бацькамі прыехалі дачкі — дваццацігадовая Лінет і васьмігадовая Ліана. Лінет даволі добра ведае рускую мову, яна вясёлая, гаварка дзяўчына, размаўляе з ёй лёгка і прыемна.

— Доўга гасцілі ў бабулі ў вёсцы? — пытаемся ў яе.

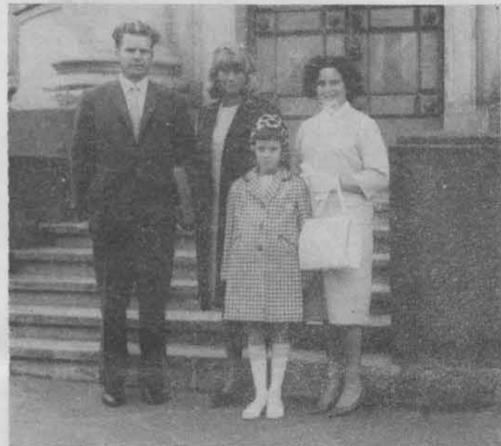
— Больш месяца.

— Ну і як, спадабалася?

— Вельмі, вельмі! Вось толькі бабуля часам злавала на нас з Ліанай за тое, што мы мала ядым.

— Вясковае жыццё асабліва

спадабалася Ліане. Яна тут адчула сябе адрозна, як дома, пасябралася з многімі дзець-

Савелій Барысенка з жонкай Дорыс і дзецьмі ў Мінску пасля наведання Таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубажнымі краінамі.

мі, а І-га верасня разам з імі пайшла ў школу. Школа ў Баханах новая, прыгожая. Чытаць і пісаць Ліане было цяжкавата, а вось заданкі па арыфметыцы яна рашала выдатна. Дзяўчыны ў школе падабалася ўсё, але асабліва яна любіла на перапынках паміж урокамі піць чай у сталовай.

У Мінску сямя Барысенкаў пабывала ў нашай рэдакцыі, была запрошана ў Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубажнымі краінамі. Госці агледзелі горад, пабывалі ў тэатрах, у кіно, у магазінах.

— Якія ветлівыя і добразачлівыя людзі ў Савецкай краіне, — гаварыла Лінет. — Усе стараюцца зрабіць нам што-небудзь прыемнае. У магазінах мы купілі многа сувеніраў, якія ў Англіі будуць нагадваць нам аб Беларусі.

Д. ЧАРКАСАВА.

...3 КАНАДЫ

Соф'я Піліпаўна Бабель — ураджэнка Беларусі. У 1936 годзе яна паехала да мужа ў Канаду і з таго часу жыве там. Але гэта жанчына і па сёняшні дзень не забывае роднага Прыбужжа і сваю

вёску Чарнічнае, дзе жывуць яе маці і сёстры — калгасніца сельгасарцелі «Новы шлях». Нядаўна Соф'я Піліпаўна тры месяцы гасціла ў сваёй вёсцы. Перад ад'ездам дадому яна падзялілася сваімі ўражаннямі.

— Восем год назад мне ўпершыню давялося наведаць родных. І вось я зноў у сваім Чарнічным. За гэты час у вёсцы вельмі многае змянілася ў лепшы бок. Людзі жывуць багата, добра апранаюцца. Многія аднавяскоўцы атрымліваюць дзяржаўную пенсію. Назначалі пенсію і маёй маці.

Пабывала я і ў многіх магазінах. Выбар тавараў вялікі. Можна купіць усё, што пажаднеш. Уся вясковая моладзь вучыцца. І мае пляменнікі таксама. Мікалай хутка будзе інжынерам. Соф'я, Ніна і Надзя займаюцца ў Маскоўскім кааператыўным інстытуце, будуць спецыялістамі — таварзнаўцамі. Уражанняў, адным словам, шмат. І ўсе добрыя. Будзе што раскажаць сваім знаёмым у Канадзе.

Я вельмі задаволеная сваёй другой паездкай на Радзіму.

Н. ЧАРНЯЕУ.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

Як прыемна і як добра нам, хто жыве за мяжой, кожнае слова прайшоў аб нашай Радзімі! Мы з задавальненнем чытаем вашу газету і савецкія часопісы. А нядаўна мы глядзелі кінафільмы аб Тарасе Бульбе і аб Пугачове. Гэтыя гуманныя, крамячыя за душу творы прывялі нас у захваленне. У зале было бітком набыта народу, ні адзін амерыканскі фільм не ішоў тут пры такіх зборах. Людзі з захваленнем сачылі, як рускія на экране распараліліся з інішаземнымі захопнікамі, з памешчыкамі. Гледзчыя нават ўскладалі на экраны і гуны выказвалі сваё захваленне зеразімам рускіх.

Прыходзіў у наш порт савецкі карабэль «Міхаіла Ламаносаў». Я быў на ім чатыры дні перакладчыкам. І я, і ўсе навакол бачылі, што савецкія маракі здаровыя, прыгожыя, ветлівыя, інтэлігентныя, што ў іх паміж сабой моцнае дружба. Знаходзячыся сярод іх, я проста маладзей душой. Як ж мне не ганарыцца сваёй Радзімай, не абараняць яе ад нападкаў ворагаў! Я вельмі хачу наведаць Савецкі Саюз, тым больш, што бацька ў кожным пісьме кліча нас да сябе. А ў Бразіліі цяпер вельмі цяжкае жыццё. Які хочучы і бразільскую зямлю заціць крывёю, як зрабілі гэта ў некаторых краінах зямляга шара.

Бразілія.

ІВАН С.

Вось я і вярнулася зноў у Францыю, дзе суджана мне да жыцця сваё жыццё, а ў бражанні ад паездкі на Радзіму не перапыць і не сціраюцца. Прыходзяць да мяне людзі, часта зусім незнаёмыя, і гавораць, што бачылі здымак майх дачок і артыкул аб іх у «Голасе Радзімы». Просяць раскажаць, якое жыццё ў Савецкім Саюзе.

І я ім гавару: ніколі не слухайце ворагаў нашай Радзімы, гэтых ідолаў, за грошы гатовых прадаць самае святое. Савецкі Саюз, які так страшна нацярапей у час вайны, стаіць цяпер у славе і велічцінасці. Кожнаму чалавеку даступна навука. Ніхто не баіцца страціць работу і пакінуць сям'ю без кавала хлеба.

Паклёнікі гаварылі мне перад паездкай, што не трэба верыць пісьмам майх родных, што іх, маляў, прымушаюць пісаць. Але вось я месяц пражыла ў брата, прыехаў рабочае, у Баранавічах. Прыяздзілі пабачыцца са мною і сёстры. І я сваімі вачыма убачыла, што ў іх усёго ў дастатку, што яны задаволены саім жыццём. Уся паездка была, як цудоўны сон, толькі шкада, што вельмі хутка праялеў час.

Мне вельмі спадабаўся і Мінск. Ці ж можна яго параўнаць з тым, якім я бачыла яго ў 1922 годзе! Мае дачкі з задавальненнем успамінаюць паездку на Мінскае мора і ветлівае шэфэра таксі, які аказаўся цудоўным кіном.

Вялікае дзякуй усім савецкім людзям і, у прыватнасці, супрацоўнікам рэдакцыі «Голасу Радзімы» за сасціннасць. Спадзяюся, лас яшчэ хоць раз з'явіцца мяне з вамі.

Клаўдзія КОНАН.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ

Раман МАЧУЛЬСКИ, Герой Савецкага Саюза

(Заканчэнне. Пачатак у № 39, 41).

У красавіку 1943 года дружны Гіль-Радзіёнаў і Блажэўска аб'ядналіся спачатку ў Руска нацыянальны полк, а потым у Першую рускую нацыянальную бригаду пад камандаваннем падпалкоўніка Гіль-Радзіёнава. Блажэўскі займаў у палку і бригадзе пасаду начальніка рускай СД, а таксама перабраваў пазней у СІП («Служба папараджання»), і разам з шэфам гестапа капітанам Ройснерам жорстка распраўляўся з тымі, каго падзараваў ці ў падатранні насельніцтва ці ў жадуванні перайці да партызан.

У пачатку красавіка 1943 года старшы лейтэнант В. Няфёдаў, які знаходзіўся ў груповай разведцы, перайшоў разам з яшчэ салдатамі да партызан. Камандзір роты маёр Краўчук забараніў страляць па адыходзячай групе. Тады Блажэўскі абінаваў Краўчука ў салдзёнай групе Няфёдава і расстраляў маёра. Пазней партызаны Гіль-Радзіёнава застрэлілі Блажэўска.

Імкнуўся давесці сваё фарміраванне да памеру дывізіі, Гіль-Радзіёнаў правёў вясню 1943 года ў заходніх абласцях Беларусі прымушоваю

мобілізацыю мясцовага насельніцтва і даўбё колькасць людзей у брыгадзе да 2500 чалавек.

У маі — чэрвені 1943 года Першая руская нацыянальная бригада была скарыстана гітлераўскім камандаваннем у буйной карнай экспедыцыі супроць партызан паўночных раёнаў Мінскай вобласці. Некалыкі варожыя дывізіі, паліцэйскія палкоў і карных батальёнаў акружылі партызан у лясным масіве па берагах Барэзіны. Але, насуперак спадзяванням гітлераўцаў, асноўныя сілы партызан аправалі блакады і выйшлі з акружэння, і зрабілі гэта якраз на участку, які займала бригада Гіль-Радзіёнава. Трэба адзначыць, што і ў час блакады, і пасля яе большасць салдат і афіцэраў брыгады лаяльна адносілася да партызан і мясцовага насельніцтва.

Сам Гіль-Радзіёнаў усё больш і больш выходзіў з падпарадкавання рознага роду «шэфам» — прадстаўнікам нямецка-фашыскага камандавання ў брыгадзе. Падпалкоўнік В. Арлоў — наместнік камандзіра Першай рускай нацыянальнай брыгады, а потым Першай антыфашыскай партызанскай брыгады — раска-

заў нам пра такі выпадак. У адзін з ліпенскіх дзён 1943 года Гіль-Радзіёнаў ваяваў з кіраўніцтвам партызанскай брыгады «Жалезнік», паведаміў аб

ПРА ЖЫВЫХ

пераходзе Першай рускай нацыянальнай брыгады і папараці неадкладна раздзіраць аб гэтым у Маскву.

Раніцай 17 жніўня Першая руская нацыянальная бригада, якая назвала сябе Першай антыфашыскай партызанскай брыгадой, разграміла варожы гарызон у мястэчку Докшыцы. Былі забіты 32 фашысцкія салдаты, арыштаваны 41 паліцэйскі і 19 белаэмігрантаў, у тым ліку палкоўнік князь Святопук-Мірскі*, былі расстраляны оберштурмфюрэр СС Хайль — шэф гестапа, а таксама старшы афіцэр Сувалкаўскага лагера капітан Франц і начальнік Докшыцкага раёна Парфянявіч.

У той жа дзень пасля чатырохгадзінага бою брыгада Гіль-Радзіёнава штурмам авалодала чыгуначным вузлом Круляўшчызна, разграміла гарнізон праціўніка. Было забіта 322 салдаты і 14 афіцэраў і да 180 паліцэйскіх. Было захоплена 20 кулямётаў, тры 45-міліметровыя гарматы, больш за 100 вінтовак.

Пасля разгрому докшыцкага і круляўшчызнаўскага нямецка-фашысцкіх гарнізонаў Першай антыфашыскай партызанскай брыгады, па сутнасці, пачала развалвацца. Толькі за чэрвень, ліпень і першую палову жніўня з яе перайшло ў партызаны больш за 200 салдат і афіцэраў, і Гіль-Радзіё-

наўска брыгада вярнулася ў Бягомельскі раён.

Але галоўнай, асноўнай прычынай, якая абумовіла і пакаронаў пераход Першай рускай нацыянальнай брыгады пад камандаваннем Гіль-Радзіёнава да партызан, была гістарычная перамога Савецкай Арміі над нямецка-фашысцкімі захопнікамі на фронтах Вялікай Айчыннай вайны, асабліва разгром буйной групы варожых войск у раёне Курскай дугі летам 1943 года, які паставіў гітлераўскую Германію ўпільна на салдат і афіцэраў гэтай фарміравання аказала развіццё масавага партызанскага руху на тэрыторыі Беларусі, які ператварыўся ў сапраўды ўсенародную вайну ў тыле ворага. Адзіраўла вялікую ролю і сістэматычная агітацыя-прапагандыскае праца падпольных партызанскіх арганізацый і партызанскіх падраздзяленняў. Не выпадкова, што вясною 1943 года ў раёне Бягомеля да партызан спачатку перайшло некалькі актывістаў партызанскага руху, які прывялі да пераходу пераважна часткі Гіль-Радзіёнава. У гэты час Першая руская нацыянальная брыгада, па сутнасці, пачала развалвацца. Толькі за чэрвень, ліпень і першую палову жніўня з яе перайшло ў партызаны больш за 200 салдат і афіцэраў, і Гіль-Радзіё-

наўска брыгада вярнулася ў Бягомельскі раён.

* Святопук-Мірскі быў арыштаваны Гіль-Радзіёнавым, а пасля самалётна перанікнуты ў Маскву. За супрацоўніцтва з гітлераўцамі Святопук-Мірскі быў асуджаны. Тэрмін пакарання адыў.

І МЁРТВЫХ

наў, цявораза адзінушы абставіны, якія складаліся, узначалі і ажыццявілі пераход усёго асабовата складу брыгады на бок партызан.

У канцы жніўня 1943 года на даручэнне сакратара ЦК таварыства Гагенкі капітан Дзяржаў вылезе ў Маскву маршдэла Цэнтральнаму штабу партызанскага руху і ЦК КП(б) Беларусі. За сабой ён вёз матэрыялы, у якіх было ўсё пра Першую рускую нацыянальную брыгаду Гіль-Радзіёнава. 17 верасня Гіль-Радзіёнаў атрымаў радыёграму. Паведамаў, што яго пры сваёй сваёй вайсковым званне палкоўніка і што ўказам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР за праўдлівае доблесце і мужнасць у барацьбе супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў ён узнагароджваецца ордэнам Чырвонай Зоркі. Праз колькі дзён з Масквы ад'язду ў Дармад. Капітан прывёз пакет на імя Гіль-Радзіёнава з пісьмом начальніка Цэнтральнага штаба партызанскага руху.

У верасні Першая антыфашыскай партызанскай брыгады прывяла рад паспяхоўных баёў з фашысцкімі захопнікамі. 21 верасня брыгада разграміла добра ўмацаваны гарнізон праціўніка ў мястэчку Зембі.

Выконваючы заданні Цэнтральнага штаба партызанскага руху па рэйкавай вайне, бры-

БЫЛО позна, калі Канстанцін Бачышча вярнуўся з аддэльнай брыгады. Стомлена апусціўся на стук «Вось ты і старшыня, Косця. Эх, колькі клопатаў цяпер у цябе... Нічога, сам захачеў, вось цяпер і адкажы і за ўраджаі, і за зямлю...»

Успомніў той дзень, калі яго абралі старшынёй. Ішоў дадому і думаў: «Што ж скажа Тадэвіч? Нерахуна адчыніў Паці ён дзверы і спыніўся сярод пакоя.

— Можаш павіншаваць, — сказаў ён жонцы. — Я — старшыня калгаса.

І тое, што ён хацеў убачыць,

сама сабой перайшла на калгасныя справы.

— Ну, што ж, Косця, давай пагаворым, — сказала Паліна Фёдаруна. — Бачу, адначынаць тут доўга не даявядзецца. Заўтра-пасляўтра на работу думай. Толькі стаўлю ўмову — галоўным інжынерам.

Ён разумее яе. Гэта яе перацэнне: аграном у калгасе — той жа інжынер на вытворчасці. Значыць, яна брала на сябе вялікую адказнасць і прасіла неабходных правоў.

— Што ж, я згодзен, Поля. Але ведай, зямля тут не з лёгкіх. Трэба будзе многа працаваць.

КАМУНІСТЫ

адбылося: вочы яе засвечыліся пачытаццю.

— Дык гэта ж добра, Косця! Дзякуй трэба людзям сказаць, які такое давер я аказаў. Яна крэху задумалася і дала:

— Помніш, калі мы з табой на аграному вучыліся, аб урджых небылых марылі? Дык вось, цяпер...

— Дык, значыць, і ты?

— Канешне, разам, Косця. ...Гэта было некалькі гадоў назад. Зямля ў калгасе запушчана. Тут адзін не пацігне. Трэба сіла, веда, аграном на дапамогу. І жонка добра зразумела яго. У той дзень, калі яна прыхаляла ў калгас, здавалася, у дом старшын прышоў святя. Канстанцін Пракопавіч ласкава глядзіў яршыстую галоўку сына, а той усё дапытваўся:

— Тага, а кіно ў калгасе ёсць?

— Дзівак... зразумела. Заўтра пойдзем у кіно.

— А радзіце!

— Радзіце! А як жа!..

Канстанцін Пракопавіч ацярожна прыдчыніў акно. Разам з прыемнай праходзіла ў пакоя ўварвалася званкая дзявочая песня. Ён хітравата падміргнуў:

— Чуеш? Вось так, заслухайся! А салаўёў вясной колькі!

А потым сямейная размова

— Нічога, Косця! Не дарма ж мы ў інстытуце вучыліся. Няўжо не прыдумаем нічога?

Так пачалася іх доўгая і упартая барацьба за ўраджаі. Яны далі сабе слова перамагчы, гэтыя двое з неспакойнымі сэрцамі. Канстанцін Пракопавіч не мог не здзіўляцца энергіі га-лоўнага агранома. У гэтай жанчыне з загарэлым тварам цяжка было пазнаць ранейшую спакойную Полю. Яна паспявала ўсюды, заўжды была з людзьмі. За гэта і паважалі яе. Спуску за брак на рабоце не давала нікому.

Неяк вясной Паліна рашыла прывесці сілу аграна-мінэральных сумесей ад адной з аблог. Многія прышлі паглядзець, які аграном зямлю зарочуваць будзе. Сярод прысутных быў і Сава Камаш, усімі паважаны ў вёсцы стары. Падшоў ён да агранома і паказаў свае мазольныя рукі:

— Вось мая навука. Я гэтую зямельку па жменьцы ў руках ператрымаў. Зямлю нашу сам бог абдзяліў — не дасць яна ўраджаю.

І тады ў яе вачы мільганулі калючыя іскрыны:

— А калі будзе? Тады што? Сава Камаш зняў шалку:

— Тады я прыйдзі сюды і пакалюся навуцы.

Восенню Сава прайшоў на ўчастак, доўга стаяў на ўскрайку, дзіўся, не верачы, вачам. А ў пояс яму кланялася

Паліна Фёдаруна прыцішыла крок, сказала:

— Была я сёння, Косця, на нашай новай вуліцы. Хораша! Цягляныя дамы, адзін у адзін.

— Тады я прыйдзі сюды і пакалюся навуцы.

важкім калосам пшаніца, густая, высокая. 115 пудоў з гектара! Цуд! Сава камечыў у рукава шапку і ўпотаў, расчуніў, змахваў набягаўшыя слізкіны. Потым адшукаў Паліну Фёдаруна, схіліў перад ёй галаву:

— Але, аддэлеў вы зямельку нашую... Дзякуй вам, дзеці мае! Колькі іх было, такіх радасна-пераноў, а часам і расчараваных. У вліткім паходзе усё бывае. Але той, хто па загаду сэрца пайшоў у гэты нялёгкі шлях, ніколі не збочыць, не паверне назад.

Гаспадарка усё мацней становілася на ногі. Ужо на ўсю рэспубліку ішла слава пра знатнага механізатара-кукуру-завада арцелі Уладзіміра Кота. Сталі прыязджаць у калгас нават з суседніх раёнаў за вопытам. А яны, муж і жонка, два аграномы, па-ранейшаму ўсё шукалі новыя шляхі да раскрасця сакрэтай гэтай стаўшай ім роднай зямлі. Зноў і зноў разам абмяркоўвалі, які зрабіць лепш, які падняць даходы арцелі. І рабілі ўсё ад душы, як камуністы, для ўсіх, для людзей...

Задумаўшыся, Паліна Фёдаруна не заўважыла, які перад самым акном спынілася машына. І толькі тады схамянулася, калі дзверы з шумам адчы

SHAKESPEARE AND CONGREVE IN THE KREMLIN

1. A Tragic Image

Great Britain's National Theatre began its guest performances in Moscow with «Othello».

We have seen several original and brilliant interpretations of Othello, including those of Ostuzhev, Khorava, Tkhapsayev, and Mordvinov. But, of course, it was a long-cherished dream with many of the theatre-goers to see a production of «Othello» in the original language and from Shakespeare's own country. Olivier made us view the character of Shakespeare's hero in a new light and discover in him qualities we had previously not recognised.

A tall, slender African dressed in a short white tunic came out onto the stage. He was barefooted. Olivier's Othello smiled the gentle, kindly smile of a tired man who'd seen a great deal during his life.

The performance, directed by John Dexter, is austere and simple. The walls of the castle on Cyprus are of grim, grey stone. J. Herbert, the artist, presents the scenes in Venice in subdued, soft colours.

Austerity and simplicity also mark the love of Othello and Desdemona (Billie Whitelaw), a love which might even seem a trifle forbidding. Their love for truth and their straightforward and open approach to life brought them together. They were united by their deep and sincere faith in Man, in honesty and nobility.

Olivier presents a powerful picture of the abysmal suffering of his hero and then shows with no less force and conviction how the man in Othello triumphs, how reason and humaneness return to him.

2. The Comedy Element

It seems that all the genres of comedy are fused together in the play «Love for Love» by William Congreve, produced with such wit and daring by Peter Wood.

Sir Laurence Olivier as Othello.

In this comedy each character is very different, acute and original, be it the silly verbose dandy, Tattle, played by Sir Laurence Olivier; the clever Valentine, played by John Stride who so skilfully simulates madness; Angelica (Geraldine McEwan), his exquisite and sly sweetheart; the simple Miss Prue (Lynn Redgrave); the noisy seaman Ben (Colin Blakely); Foresight (Miles Malleon), so confused and alarmed at the goings-on in his home, or any of the others.

But «Love for Love» as it is presented by the National Theatre is also a comedy of mores. The Restoration period is depicted humorously, sardonically and at times even satirically. We are given a deep insight into the life of the heroes. The decor is excellent. Lila de Nobili, the artist, has managed to show on the stage the Foresight home with its balconies, entrance, courtyard and life of its own. The songs and music are beautifully rendered.

A. OBRAZTSOVA.

Прэм'ерай драмы П. Чараднічэцкі «Дачка Расіі» пачаў свой 20-ы сезон Гродзенскі абласны рускі драматычны тэатр. Спектакль, прысвечаны развіццю рэвалюцыйнага руху ў Расіі, цёпла прыняты гледачамі. На здымку: сцэна са спектакля. У ролях Карла Маркса—заслужаны артыст БССР Я. Кімберг, Лізы, рускай рэвалюцыянеркі,—артыстка Л. Старажава, Фрыдрыха Энгельса—артыст В. Дзёмін. Фота А. Перахода.

ЖЫВЕ ТУТ СЭРЦА ПЕСНЯРА

У парку на ўзбярэжжы Свіслачы размясціўся гэты светлы дом. Людзі розных узростаў і прафесій з усіх куткоў Савецкага Саюза і іншых краін прыходзяць сюды аддаць даніну павагі памяці беларускага песняра.

Літаратурнаму музею Янкі Купалы — дваццаць гадоў, дваццаць гадоў карпатлівага збірання і ашчаднага захоўвання спадчыны паэта. А ўсё пачалося з двух рукапісаў, прывезеных Уладзіславай Францаўнай, жонкай паэта, з эвакуацыі. Домік Купалы, што стаяў на месцы музея, згарэў у першыя ж дні вайны. Разам з ім быў знішчаны ўвесь скарб гаспадара — рукапісы і больш чым 15 тысяч кніг.

Спачатку, пасля вайны, музей займаў два сціпла аформленыя пакоі ў доме, дзе размяшчаўся Дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. З 1951 года Купалаўскі музей заняў больш прасторнае памяшканне пры Доме Саюза пісьменнікаў Беларусі, а з 1960

года перасяліўся ў спецыяльна пабудаванае памяшканне.

10 залаў двухпавярховага асабняка заняты пад экспазіцыю. Увагу прыцягвае карціна, на якой намалювана бедная сялянская хата, дзе ў 1882 годзе нарадзіўся Янка Купала. У 1947 годзе там адкрыты філіял Літаратурнага музея песняра. І туды не зарастае народная сцэнка. Асабліва многа экскурсантаў наведвае гэты куток Беларусі ў летні час. Цяпер з Мін-

ска дабрацца да Вязынкі вельмі проста: электрычка спыняецца супраць самога музея — за нейкія дзвеце метраў ад яго.

Карта пераездаў сямі Дамініка Ануфрыевіча Луцэвіча сведчыць аб вандроўным, «цыганскім» жыцці беззямельнага селяніна. Але талент Купалы прабіў сабе дарогу праз усе нягоды жыцця.

Мне мудрасці кніжнай
не даў бог пазнаці,
Мой бацька не мог даць
раскошаў такіх—
Наўчыўся я слоў беларускіх
ад маці
І дум беларускіх без школы
і кніг.

Ад самай красы маіх дзён
невясёлых
Настаўнікам быў беларускі
абшар:
Усходы палеткаў і гоманы
ў сёлах
Навуку сваю мне прыносілі
ў дар.

Ужо ў першым творы паэт выступіў шчырым абаронцам інтарэсаў працоўных людзей. Голасна і смела заявіў ён аб праве мужыка называцца чала-

векам. Пазней грамадзянскія матывы «Мужыка» набылі маштабнасць і грозную сілу ў вершы-гімне «А хто там ідзе?». Карціна П. Сергіевіча перадае праўдзівы і суровы сэнс купалаўскіх слоў аб імкненні беларусаў «людзьмі звацца».

На шчытках пад шклом — зборнікі вершаў Янкі Купалы «Жалейка», «Гусяр», «Шляхам жыцця», камедыя «Паўлінка», драма «Раскіданае гнездо».

Калі ў 1925 годзе Савецкім урадам Купалу было прысвоена званне народнага паэта Беларусі, ён сказаў:

«Сёння вялікае і незвычайнае свята з прычыны ўшанавання майго юбілею і, асабліва, надання мне годнасці беларускага народнага паэта... Гэта ёсць трыумф вызваленай працоўнай Беларусі. І гэта я кажу шчыра. Бо не я адзін складаў свае песні, не я іх выдумляў — я толькі падслухаў думкі сардэчныя беларускага селяніна і работніка ды гэтыя думкі на паперу пераклаў. Атрымалася як бы калектыўная праца, а разам з тым і сённяшняе калектыўнае святкаванне беларускай песні».

У музеі сабрана багата матэрыялаў. Тут фатакопіі рукапісаў паэта, фатаграфіі, ілюстрацыі да твораў і асабістыя рэчы песняра.

Любоў беларусаў да вялікага паэта відаць і ў працах народных умельцаў, якія ўвасобілі яго вобраз у скульптурах, інкрустацыях, вышыўках, разбярных работах. Усё гэта сабрана ў спецыяльным, заключным пакоі музея.

І. КУРБЕКА.

На здымку: Кандрат Крапіва (у цэнтры) і Янка Брыль (справа) у адной з залаў музея.

ВІНШАВАННІ ЮБІЛЯРУ

Споўнілася 50 год пісьменніку лаўрэату Ленінскай прэміі Сяргею Сяргеевічу Смірнову. Праўдлівае Саюза пісьменнікаў Беларусі накіравала юбіляру наступнае віншаванне:

«Дарагі Сяргей Сяргеевіч!
У дзень Вашага пяцідзясяцігоддзя гарача вітаем і віншваем Вас, нашага даўняга сябра, сябра беларускіх пісьменнікаў, са слаўным юбілеем.

Карыстаючыся выпадкам, хочам сказаць, што мы высока цэнім Вашы таленавітыя апавесці, апавяданні, нарысы, захапляемся Вашай нястомнай працай грамадзяніна, патрыёта, пісьменніка, якую ведаюць усе людзі нашай Радзімы і якая ўда-

стоена найвышэйшай ацэнкі — Ленінскай прэміі.

Ваша высакародная дзейнасць на ўстанавленню гістарычнай ісціны адкрыла нам новыя старонкі Вялікай Айчыннай вайны і паказала незабыўны лёс не да гэтага не вядомых герояў, перш за ўсё, герояў Брэсцкай крэпасці.

Ад усёй душы жадаем Вам, дарагі Сяргей Сяргеевіч, добрага здароўя, шчасця, новых сіл для працы на карысць Радзімы».

Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы» далучаецца да гэтага віншавання і жадае Сяргею Смірнову доўгіх гадоў жыцця і творчых поспехаў.

«Хозяйственная реформа нашего соседа не была вызвана кризисом: это подтверждают приведенные в докладе А. Косыгина цифры, показывающие, что экономика СССР развивается быстрее, чем предусмотрено семилетним планом», — говорится в статье финской газеты «Кансан уутисет», посвященной Пленуму ЦК КПСС. Ознакомление с материалами Пленума, пишет далее газета, показывает беспочвенность утверждений некоторых западных газет о том, будто важные решения в области экономики Советского Союза говорят о ее возврате на рельсы капитализма. Решения Пленума направлены на более полное использование преимуществ социализма.

ШИРОКАЯ ПРОГРАММА ПОДЪЕМА ЭКОНОМИКИ

ДАНИЯ

Пленум ЦК КПСС находится в центре внимания датской печати. Крупнейшие столичные газеты опубликовали изложение доклада А. Косыгина, подчеркивая большое значение Пленума для быстрого повышения жизненного уровня населения СССР.

Газета «Ланд ог фольк» поместила на первой полосе изложение доклада А. Косыгина под заголовком «Большая экономическая реформа в Советском Союзе». «Актуэльт» пишет, что Советский Союз «находится на пути к новой экономической системе», в результате которой ожидается увеличение выпуска продукции и товаров, предназначенных для широкого потребления.

БЕЛЬГИЯ

Газеты, радио и телевидение уделяют большое внимание работе Пленума Центрального Комитета Коммунистической партии Советского Союза, подчеркивая важность обсужденных на Пленуме вопросов дальнейшего развития советской экономики. Газета «Либр Бельжик» отмечает, что «в Москве Пленум Центрального Комитета обсудил важную программу экономических реформ». Газета называет это смелым планом реорганизации промышленной структуры.

АВСТРИЯ

Суммируя главные моменты работы Пленума, многие газеты обращают внимание на по-

ложение о том, что решающим для любой экономической системы является то, в чьих руках находятся государственная власть и средства производства. Буржуазная газета «Ди прессе» особо останавливается на решительном отпоре, данным Пленумом додумам, имеющим хождение на Западе, о том, будто эти реформы означают сближение с капиталистическим руководством хозяйством.

ИТАЛИЯ

Несколько дней подряд газеты печатают статьи, репортажи, комментарии, посвященные решениям, принятым в Москве.

Туринская «Стампа» и миланская «Джорно» подчеркивают, что проект реформ, выдвинутый на Пленуме, основан на объективном и всестороннем анализе действительности, что он учитывает те предложения, которые были сделаны в ходе обсуждения, происходившего последний год на страницах советской печати.

МЕКСИКА

Печать оживленно комментирует материалы Пленума ЦК КПСС. Под заголовком «Большое участие масс в развитии промышленности» газета «Эль диа» опубликовала изложение доклада А. Косыгина.

Большое внимание газеты уделяют внешнеполитической части речи Первого секретаря ЦК КПСС Л. Брежнева. Подчеркивается помощь Советского Союза народу Вьетнама в его справедливой борьбе против агрессии американского империализма.

РЕЗУЛЬТАТЫ ОКАЗАЛИСЬ ПОРАЗИТЕЛЬНЫМИ

Влиятельную японскую газету «Асахи» заинтересовало отношение японцев к американской агрессии во Вьетнаме. Она устроила опрос, результаты которого были опубликованы.

Выяснилось, во-первых, что умы почти всех (94 процентов) опрошенных занимают эта война.

Японцы опасаются, как бы позиция молчаливого согласия с американской агрессией, занятая японским правительством, не втянула страну в войну на стороне агрессора. 60 процентов опрошенных прямо заявили об этом. Кроме того, 75 процентов всех опрошенных протестуют против американских бомбардировок Демократической Республики Вьетнам.

Такую позицию японцев «Асахи» считает «поразительной». Но что же поразительного в том, что японский народ не хочет быть втянутым в колониальную войну Вашингтона?

ДОМ АНТОНЕНКО

ОГНЕННЫМ кольцом был опоясан Ленинград все долгие 900 дней вражеской блокады. Сейчас по всему внешнему обводу линии обороны города-героя на иссеченной осколками и пулями земле поднялось около четырнадцати тысяч стройных молодых деревьев. Это сделали ленинградские комсомольцы. В канун 20-летия нашей Великой Победы над фашизмом они обратились с призывом ко всем своим сверстникам: «Пусть на месте кольца блокады вырастет вокруг Ленинграда зеленое кольцо мира, пусть оно обозначит на вечные времена своим зеленым шумом рубеж нашего мужества».

Зеленый пояс мира уже существует. Сейчас в мастерских ленинградских архитекторов и в проектных институтах разрабатываются эскизы, модели и чертежи памятников героям, остановившим захватчиков у стен города, не давшим врагу ступить на его священную землю.

Один из таких памятников задумано установить в Урицке, неподалеку от того места, где зеленый пояс мира упирается в Финский залив. Здесь у железной дороги возвышалось до войны большое кирпичное здание. В грозные осенние дни 1941 года, когда озверевшие гитлеровцы, запасшись пригластительными билетами на торжественный прием в гостинице «Астория», рвались к Ленинграду, этот старый дом оцетинился огнем.

Здесь держал оборону воин-белорус из Дрибинского района Могилевской области красноармеец Антоненко, заменивший погибшего командира отделения. С ним было всего семь человек, да и то израненных.

Фашисты вели по дому сосредоточенный огонь. Но атаковать еще не решались.

Антоненко прекрасно знал, что отсюда живым не уйдешь. Оглядев потемневшие лица людей, он сказал:

— Дом наш. За ним Ленинград — отступать некуда! Будем стоять насмерть!

Забрезжил рассвет. Стояла зловещая тишина. Но это было затишье перед бурей.

И вот в воздухе раздался орудийные раскаты, все вокруг заволокло пылью, со стен и потолков полетели куски штукатурки. Дышать стало тяжело. После второго огневого налета угол дома осел и рассыпался. Ливень пуль захлестнул каждое окно, каждую пробину. Антоненко все же умудрился выглянуть наружу и увидел, что немцы выкатили пушки на прямую наводку. Он приказал отойти в дальние помещения.

Командир совершенно правильно рассудил: пока идет артиллерийский обстрел, атаки не будет. Только нужно не упустить тот момент, когда фашисты поднимутся. Иначе все погибло. И это удалось. Вооруженные трофейными автоматами и гранатами, бойцы Антоненко встретили врага плотным огнем. Оставив перед домом десятки трупов, фашисты откатились. И так несколько раз.

Врагу было невдомек, что станционное здание обороняет лишь горстка храбрецов. Этим героям день ото дня становилось труднее. Они страдали от голода и жажды.

На седьмой день фашистам удалось овладеть первым этажом. Антоненко и оставшиеся в живых трое бойцов переместились на второй. Вскоре фашисты добрались и сюда. Участь храбрецов, казалось, была решена. Снизу, через пол, немцы били из автоматов и крупнокалиберных пулеметов. Из соседних комнат враг прошивал стены пулями. Двое товарищей вскоре упали замертво. Остался теперь только он, Антоненко, да грузин Бетрашвили, человек могучего телосложения. Он взобрался на высокую кафельную печь и оттуда стрелял через выбитое окно. Антоненко забрался в подоконную нишу. Он держал под прицельным огнем дверь и периодически обстреливал потолок, пол и стены.

Наши войска уже покинули Урицк и закрепились на окраинах сел Старо- и Ново-Паново. Очаги сопротивления в Урицке гасли один за другим. Лишь один дом Антоненко не сдавался. Находясь рядом со станцией, он перечеркивал все планы гитлеровцев.

Антоненко и Бетрашвили это понимали. Но силы покидали отважных. Они были по несколько раз ранены. Да и боеприпасы на исходе. Оставалось всего несколько патронов и две немецкие гранаты.

Командир отделения принял решение: когда наступит темнота, расчистить гранатами дорогу, прыгнуть вниз и раствориться в темноте среди садов и развалин.

Риск был велик, но другого выхода не было. Однако не успели смельчаки приготовиться к броску, как послышался голос. При свете ракет войны увидели черные бушлаты советских моряков, бегущих к дому. Оба солдата бросились навстречу. И вот тут Антоненко был смертельно ранен. Дрожащей рукой зажег он спичку и поднес к шинели, пропитавшейся керосином (бидон керосина был заранее припасен бойцами). Шинель запылала. Пламя вмиг охватило всю комнату, перебралось дальше. Запылало все здание. Гитлеровцы заметили, бросились вниз. Тело бесстрашного защитника дома не досталось врагу. Оно сгорело вместе со зданием.

П. ПИРОГОВ.

г. Ленинград.

ФЕННЕР БРОКУЭЙ:

ЧТО Я ВИДЕЛ В РОССИИ

Журнал «Трибюн» опубликовал статью английского лейбориста лорда Феннера Брокуэя, который недавно посетил Советский Союз. Мы перепечатаем эту статью с небольшими сокращениями.

ШЕЛ дождь, когда я приехал в Ленинград, и прохожие, и сам город показались мне серыми и угрюмыми. Я подумал, что попал в сумрачную страну. Зато воскресенье выдалось солнечным. На мужчинах были разноцветные рубашки, девушки бежали по улицам в ярких, веселых платьях. Они улыбались... А потом я попал в Сочи — курорт на берегу Черного моря, где для отдыхающих каждый день — выходной. Улицы и побережье, кафе и гостиницы были заполнены нарядными веселыми мужчинами и женщинами. Сомнений нет — это счастливая страна.

В ленинградской гостинице я как-то встретил американского профессора, который приезжал в Россию три года назад. Он рассказывал, как изменились внешний облик и жизнь советских людей. Их манера одеваться, товары в магазинах — все говорит о том, что русские сейчас не только намного лучше обеспечены, но и производят разнообразную и высококачественную продукцию.

Я оказался в Москве впервые. Люди, побывавшие в Советском Союзе задолго до меня, рассказывали о плохих жилищных условиях, о перенаселенности городов. В Ленинграде, а затем и в Москве я увидел бесконечные кварталы новых современных зданий. Официальные лица из городских Советов утверждали, что хотя перенаселенность кое-где еще и осталась, но она отступает под натиском ускоренного и эффективного жилищного строительства.

Я побывал в квартирах рабочих, состоящих из двух жилых комнат, спальни и кухни. Квартиры хорошо обставлены. Кухня — меньше и не такая удобная, как в большинстве английских домов, но этим квартирам могли бы позавидовать многие тысячи английских семей. Они определенно позавидовали бы и низкой квартирной плате. В квартирах государственного фонда она составляет четыре процента дохода семьи (по сравнению с 20 процентами в Англии). Есть кооперативное строительство, в котором 60 процентов расходов оплачивает государство. Все это доказывает, что уровень жизни в СССР более высок, чем я ожидал.

Ленинград готовил сюрпризы в самых различных областях. Это город-музей. В Зимнем дворце собраны коллекции произведений искусств, художественных полотен. Потoki людей медленно растекаются по коридорам; люди молча с изумлением взирают на эти шедевры. Надо прямо сказать: старая русская аристократия любила роскошь.

Однако прежде всего мне пришла в голову

другая мысль — о потрясающей нищете миллионов угнетенных людей при царском режиме. Я помню, как мы просиживали ночи напролет, слушая рассказы о жестоком гнете в России. Не удивительно, что борьба народа этой страны закончилась победой в Октябре 1917 года.

Русский народ чтит память героев-революционеров. К Мавзолею Ленина в Москве ежедневно стекаются толпы народа. Я видел могилы тех, кто умер во время революции и в последующие годы. Мне запомнились имена Максима Горького и Джона Рида, автора «Десяти дней, которые потрясли мир». Среди людей, захороненных у Кремлевской стены, — Хейвуд из Америки и Макманус из Великобритании, которые умерли в Москве.

Я принадлежу к числу счастливых, которым удалось своими глазами увидеть кремлевскую квартиру Ленина. Это — если не считать рабочего кабинета — простые комнаты, не больше, чем современная квартира рабочего. Здесь стоит письменный стол, за которым Ленин создавал свои труды.

Посетив вечно пополняющуюся новыми экспонатами промышленную выставку, я начал понимать, почему России удалось достичь технического прогресса. Выставка, демонстрирующая самые современные методы промышленного производства и сельского хозяйства, занимает территорию около 550 акров. Здесь представлена и точная копия Спутника. Но выставка в основном посвящена достижениям народа на Земле. Со всех концов России приезжают сюда рабочие, крестьяне, чтобы изучать новые методы производства.

Мы летели над Россией к Черному морю в солнечные Сочи. Сочи — курорт, который буквально утонул в зелени садов, а за ними возвышаются лесистые горы. Это настоящий земной рай, превращенный в здравницу для рабочих. Иногда здесь появляются иностранные туристы, которые терпят среди тысяч русских, заполняющих побережье, парки и улицы. Здесь воочию можно убедиться в тех огромных переменах, которые произошли в жизни советского народа.

Я не могу поверить, что Россия желает войны. Я знаю и люблю американский народ. Я знаю и уважаю многих представителей английского народа. В России — такие же люди, как и мы. Они так же умеют любить и имеют такое же право на счастье. Они — это вы и я. Невозможно себе представить, что мы должны зачем-то воевать и уничтожать друг друга. Наш долг, долг всех народов — требовать, чтобы никогда не было войны, и добиться своей цели.

В газете «Красный Балтийский флот» 9 декабря 1944 года была напечатана небольшая заметка: «Сын Есенина». Под заголовком — короткое пояснение автора: «Записано в конце ноября среди бойцов у Церельского маяка».

«...Младший лейтенант Есенин воевал не хуже других, — говорилось в заметке. — Два раза его ранило. Война стала большим и обычным делом для этого безусого комсорга батальона».

Мы послали его в роту, когда она залегла. Неметские корабли били по берегу, и казалось, нет силы, чтобы поднять снова в бой роту, — сказал майор Мелехин, двадцатитрехлетний творец награжденный пятью орденами. — Есенин поднял роту и повел ее в бой. Когда его ранило, никто не знал. Он умер от потери крови... Только все его видели до последней минуты среди наступающих...»

Эта газетная заметка о гибели комсорга Есенина, сына любимого поэта, надолго запомнилась мне. И вот недавно я узнал, что Константин Сергеевич жив. При встрече с ним разговор начался с самого главного. Мне не терпелось узнать: что же произошло с младшим лейтенантом Есениным осенью сорок четвертого года на острове Сарема?

И вот что, я услышал. Бой за освобождение балтийских островов шли тяжелые. Штурмовой батальон, где Константин Есенин был комсоргом, находился на одном из самых трудных участков. В ночь на 19 ноября они прорвали глубоко эшелонированную оборону противника, созданную фашистами на перешейке, соединяющем две части острова. И после прорыва сразу же попали под шквальный огонь вражеской артиллерии и минометов. Берег весь был изрыт воронками. Но бойцы держались за кромку острова.

Схватка продолжалась несколько часов. В разгар боя командир батальона послал комсорга Есенина в первую роту. Там был убит командир и тяжело ранен его заместитель. Под ураганным огнем Есенин добрался до

роты. Прополз в самые передние ряды наступающих.

— Рота, вперед! — скомандовал он и первым бросился в атаку.

Разрывная пуля сбила Есенина. Он упал. Ранение оказалось тяжелым. Константин лежал на земле, истекая кровью. Атака продолжалась. Его подобрала санитары только что высадившейся новой части. Сначала он попал в госпиталь, затем на пароходе вместе с другими ранеными был доставлен в Ленинград... Командование батальона решило, что комсоре Есенин погиб. В Москву его родственникам послали официальное извещение. Вскоре во флотской газете появилась заметка о его героической смерти.

А после госпиталя Есенин вернулся на фронт, но уже в другую часть. Война подходила к концу. Советские войска вели бои на подступах к Берлину.

Весной сорок пятого года Константин Сергеевич Есенин стал членом КПСС. Он награжден двумя орденами и несколькими медалями.

В сорок шестом Есенин уволился в запас. Приехал в Москву, поступил на четвертый курс инженерно-строительного института имени Куйбышева, откуда когда-то двадцатилетним комсомольцем добровольно ушел на фронт. Учебу закончил успешно. Стал инженером. Участвовал в строительстве стадиона в Лужниках, в сооружении московского панорамного кинотеатра, многих жилых домов.

Вторая специальность Константина Сергеевича — спортивный обозреватель. Имя Есенина как автора можно часто встретить на страницах спортивной печати. Он — член Союза журналистов.

Легкая седина запорошила виски Константина Сергеевича. Годы прожиты трудные. Много довелось испытать. Есть у него дочка. Зовут ее Марина. С четырнадцати лет она пишет стихи, в которых, как говорят знатоки поэзии, «что-то есть». Их печатают московские газеты. Сейчас Марине восемнадцать лет.

В. ТИХОМИРОВ.

ПРОШЕ

НА БЕРАГАХ БАСФОРА

Пра тое, што група навучэнцаў нашага вучылішча паедзе на X Міжнародны фестываль у Стамбул, мы даведаліся яшчэ вясной. З таго часу пачалася штодзённая работа.

Ішлі рэпетыцыі, адрацоўваліся, «падчышчаліся» старыя нумары, ставіліся новыя — стваралася вялікая спецыяльная праграма, якую навучэнцы павінны былі паказаць на фестывалі. Тут былі класічныя, характэрныя, народныя танцы, урыўкі з балетаў. Усе педагогі і навучэнцы разумелі адказнасць паездкі. Вучылішчу ж быў аказаны вялікі гонар — прадстаўляць на фестывалі не толькі мастацтва Беларусі, але і ўсяго Савецкага Саюза.

У дзень нашага выступлення велізарны адкрыты тэатр Ачык Хава, які ўмяшчае звыш шасці тысяч гледачоў, быў перапоўнены. За дзве гадзіны да пачатку канцэрта гледачы пачалі ўжо займаць месцы. Яны сядзелі літаральна ўсюды: у праходах, у аркестроўцы, на сцэне. Але далёка не ўсе жадаючыя змаглі трапіць у тэатр.

Натуральна, што ўсе мы перад пачаткам канцэрта вельмі хваляваліся. Як ацэніць наша выступленне журы? Як прымуць канцэрт турэцкія гледачы? Выступленні ж савецкіх артыстаў у Турцыі пакуль яшчэ даволі рэдкія. Хвалявала і бетонная, вельмі няроўная сцэна. Але мы вырашылі выконваць усе нумары нашага канцэрта, у тым ліку і самыя складаныя, такія, як па-дэ-дэ з балета «Карсар» з вядомымі 32 фугата.

ЯШЧЭ 6500 ГЕКТАРАЎ

У рэспубліцы пачалася закладка новых садоў. Пад асеннія пасадкі ў калгасах і саўгасах адведзена 6.500 гектараў. Вялікая ўвага ўдзяляецца развіццю промыславага садоўніцтва. Арганізаваны 10 спецыялізаваных гаспадарак з буйнымі масівамі шматгадовых плодовых насаджэнняў. Да 200—300 гектараў павялічваюць плодывыя насаджэнні многія калгасы.

Да гэтай восені сады занялі ў рэспубліцы звыш 150 тысяч гектараў.

Поспех канцэрта быў велізарны. Турэцкія гледачы аказаліся вялікімі аматарамі балета, музыкі, вакала. Пачынаючы з першага нумара канцэрта — рускага танца ў выкананні Надзі Буйневіч і Сашы Яфрэмава — гледачы доўга не адпускалі са сцэны маладых артыстаў.

Але найбольшы поспех выпаву на фінал канцэрта. Выкананне самых эфектных ўрыўкі са сваіх танцаў, нашы навучэнцы выстраіліся ў цэнтры сцэны. Сюды выйшлі і астатнія ўдзельнікі дэлегацыі. Усе разам мы заспявалі «Падмаскоўныя вечары». Прыпеў гэтай песні падхапіла ўся глядзельная зала.

Канцэрт закончыўся апоўначы, але гледачы яшчэ доўга не разыходзіліся. Апладысментамі, воклічамі і крыкамі выказвалі яны сваё захапленне выступленнем савец-

кай моладзі. Па заслугах ацаніла наша выступленне і журы, прысудзіўшы савецкай дэлегацыі два першыя прызы: за лепшую тэхніку выканання і прыз самай папулярнай дэлегацыі.

Арганізатары фестывалю ў сувязі з вялікім поспехам нашай дэлегацыі прапанавалі нам затрымацца ў Турцыі да першага верасня, каб выступіць з канцэртамі ў Анкары, Орду, на Міжнародным кірмашы ў Ізміры. Усюды нашы канцэрты праходзілі ў перапоўненых залах, з нязменным поспехам. За час паездкі мы пераканаліся, што ў Турцыі ёсць шмат шчырых сяброў Савецкага Саюза, якія жадаюць, каб нашы краіны жылі ў дружбе.

А. КАЛЯДЭНКА,
мастацкі кіраўнік
Беларускага харэаграфічнага
вучылішча.

Падводны спорт з кожным годам знаходзіць сабе ўсё больш прыхільнікаў у Беларусі. На здымку: спартсмены-падводнікі на возеры Нарач.

Фота Д. Прэса.

ЗОРКІ ВОСЕНІ

У Мінску з'явіліся афішы, якія паведамляюць аб адкрыцці новага сезона ў пярку. Тысячы гледачоў пазнаёміліся ўжо з першай праграмай «Зоркі восені».

У праграме выступаюць гімнасты, акрабаты, эквілібрысты, клоуны. У ліку лепшых нумароў выступленні эквілібрыстаў (з першам на двайным канаце) пад кіраўніцтвам заслужанага артыста РСФСР А. Сімада. Гэты нумар заваяваў прызнанне ў шматлікіх аматараў цыркавага мастацтва. У гэтай жа праграме — арыгінальныя паветраны палёт у выкананні калектыву пад кіраўніцтвам заслужанага артыста РСФСР Я. Маруса. Цікавы і разнастайны нумар акрабатаў — скакуноў з арэліямі пад кіраўніцтвам артыста В. Белякова. У жанры мастацкай акрабатыкі выступае група пад кіраўніцтвам заслужанага артыста Азербайджанскай ССР Ф. Назірава. Арыгінальнымі трукамі вызначаецца і нумар жанглёраў (на кані) — артыстаў Цяпловых. У жанры дрэсуры выступаюць артысты М. Перавозчыкава і Г. Белякова.

НА ЗДЫМКАХ: мастацка-акрабатычная група пад кіраўніцтвам заслужанага артыста Аз ССР Ф. Назірава, Падтрыма—Валя, Рыга і Валянціна Шчэціны. З дрэсраванымі козамі выступае Муза Перавозчыкава. Фота Ул. Кітаса.

БЮЛЛЕТЕНЬ КУРСОВ ИНОСТРАННЫХ ВАЛЮТ

Октябрь 1965 г.

Наименование валюты	Курс в рублях
Австралийские фунты за 1	2.01
Австрийские шиллинги за 100	3.49
Английские фунты стерлингов за 1	2.52
Аргентинские песо за 100	0.50
Бельгийские франки за 100	1.81
Болгарские левы за 100	76.92
Венгерские форинты за 100	7.67
Марки Немецкого эмиссионного банка Германской Демократической Республики за 100	40.50
Марки Федеративной Республики Германии за 100	22.45
Голландские гульдены за 100	25.02
Греческие драхмы за 100	3.01
Датские кроны за 100	13.04
Итальянские лиры за 1.000	1.44
Канадские доллары за 1	0.836
Кубинские песо за 1	0.90
Мексиканские песо за 100	7.22
Новозеландские фунты за 1	2.50
Норвежские кроны за 100	12.59
Польские золотые за 100	22.50
Румынские леи за 100	15.00
Доллары США за 1	0.90
Уругвайские песо за 100	1.18
Финляндские марки за 100	28.13
Французские франки за 100	18.36
Чехословацкие кроны за 100	12.50
Шведские кроны за 100	17.43
Швейцарские франки за 100	20.84
Югославские динары за 1.000	0.72

РЕДАКЦИОННАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:
Мінск, Ленінскі
проспект, 77.
Дом друку.
Рэдакцыйныя газеты
«Голас Радзімы».
ТЭЛЕФОНЫ:
6-19-31, 6-97-92,
3-25-52, 6-18-88.